У світі повинні панувати мир, справедливість, добро, тут немає місця для експлуатації та рабства, тут панує священна довіра до Бога. І водночас існує ісламський фундаменталізм – відображення агресивного ісламського світу в його прагненні до всесвітнього Халіфату [58].

Історико-економічне значення трипільської культури

Людина з'являється на теренах України майже 1,5 млн р. до н. е. Найдавнішими палеолітичними стоянками є: Королеве, Рокосів на Закарпатті, Лука-Врублевецька на Дністрі, Амвросіївка на Донбасі.

Від VI – до III тис. до н. е. в умовах неолітичної революції на Українських землях формується могутня *трипільська культура*, носіями якої були осідлі землеробські племена індоіранської групи народів. Територія, яку вони займали, – це Карпати, П. Буг, Подніпров'я, Волинь, Степове Причорномор'я. Проживали в сільських *городищах* (1,5 тис. в Україні), *протомістах* з колорадіальною системою забудови (20 таких міст, найбільше Майданецьке поселення до 400 га).

Господарство носить *відтворювальний* характер. Основними галузями господарства були: *хліборобство, тваринництво, гончарство, ткацтво.* Формується наземний транспорт (віз, сани, лижі, волокуша). У виробництві використовували вдосконалені знаряддя праці сучасного типу, зокрема: дерев'яні мотики з крем'яними наконечниками; рало, кістяні й крем'яні сокири, серпи, коси; сверла, пили; застосовували шліфування; для виготовлення борошна використовували зернотерки (просорушка). Трипільські племена *першими на території України вступили в добу використання металів.*

Високого рівня досягли *мистецтво оздоблення, вимальовування приміщень, писанок, а також гончарство, килимарство, різьбярство.*

На основі господарської діяльності сформувалася духовна культура та релігійні уявлення.

Розвиток спеціалізованого будівництва та землеробської діяльності забезпечував високий рівень математичних та астрономічних знань. Трипільці першими створили чіткий сонячний календар з відповідними циклами землеробських робіт.

Наслідком неолітичної революції стала досить розвинена система товарообміну. Торгували з остготськими племенами, народами Балкано-Дунайського регіону. В обмін на продукти сільського господарства трипільці отримували коней, кераміку, мідну руду.

Із входженням у добу використання металів у праслов'янських племен зростає продуктивність сільського господарства, використовуються мідно-бронзові, а згодом і залізні знаряддя праці. *Відбувається остаточний поділ: від сільського господарства відокремилося громадське ремесло.* Утверджується відтворювальний характер життєдіяльності: хліборобство, придомне стійлове та кочове тваринництво, птахівництво, залізоробне ремесло, гончарство на основі використання гончарного круга. Зміцнюються економічні зв'язки з іншими цивілізаціями (Ближній Схід, Єгипет, Греція, Візантія, Гольштатська культура на території Австрії).

Трипільська культура заклала господарсько-економічні та технологічні традиції виробничої діяльності, етнокультурні особливості, філософсько-релігійні уявлення майбутнього слов'янського світу, саме в цьому полягає її історико-економічне значення.

Тема 1.3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. – V ст.)

План

1. Господарство античної Греції.
2. Економічні фактори піднесення та занепаду Риму.
3. Економічна думка античності.